

amelyen részt vett *Korányi* báró pénzügyminiszter, *Walkó* kereskedelmi miniszter, *Kelety* Dénes Máv. elnökgazdát, *Desseffy* Aurél kereskedelemügyi miniszteriumi államtitkár és *Jakab* Oszkár miniszteri tanácsos. A tanácskozás délután 3 óráig tartott.

Korányi báró pénzügyminiszter információja

Halastó lesz a Holt-Tiszából?

A központi üzemigazgatóság titkaiból.

Szeged, május 8. (Saját tudósítónktól.) A városi üzemek központi igazgatóságának nyilvánosságmentes üléseiről elvéve ugyan, de mégis csak nyilvánosságra kerül néha valami. A csüförtöki tanácsülésen például *Balogh* Károly tanácsnok néhány szóból álló javaslatot terjesztett a tanács elé. Utaiva a központi igazgatóság ismeretlen határozatára, azt javasolta, hogy a tanács írjon fel a földművelésügyi miniszterhez és „annak a bizonyos ügynek” a megvizsgálására küldjön ki halászati szakértőt. A tanács természetesen elfogadta a javaslatot és elhatározta, hogy sürgősen felír a miniszterhez.

A párszavas ügy majdnem keresztül csuszott a többivel, mivel azonban *Balogh* Károly meglehetősen hangsúlyozza a mondanivalóit (ellentétben halkszavu tanácsagatársaival), akarva-akaratlanul felkeltette vele érdeklődésünket. A tanácsülés után felkerestük a polgármestert és megkérdeztük, mi az a bizonyos ügy, amelynek megvizsgálására leinvitálják a földművelésügyi miniszter halászati szakértőjét?

— Régi ügy az kérem — mondotta a polgármester és hangjából mintha csodálkozást vélünk volna ki, csodálkozást afőlött, hogy van olyan valaki ebben a városban, aki nem ismeri ezt a régi ügyet. *Fodor* Jenő tanácsnok — folytatta aztán a polgármester — amikor látta, hogy még mindig nem tudjuk, miről van szó — már régebben felvetette a központi igazgatóság előtt azt a tervet, hogy a *Holt-Tiszából* halastóval kellene csinálni. A terv általános tetszésre talált, mert a tanács, illetve az üzemek köz-

szerint a tanácskozáson a Máv. rekonstrukciójára vonatkozó ügyekkel foglalkoztak, valamint a Máv. anyagi helyzetével. A tanácskozás csak adatgyűjtés volt arra nézve, hogy miként lehetne a Máv. rekonstrukcióját a szanalási programba beilleszteni. A külföldi kölcsön a tanácskozáson egyáltalán nem került szóba.

ponti igazgatóságának megítélése szerint a Holt-Tisza kiválóan alkalmas erre a célra. Rendelkezik azzal a tulajdonsággal, ami minden halastó legelső feltétele, vize ugyanis állandóan kicserélődik. Tavasszal fölveszi a környék vadvizét, ősszel pedig, amikor alacsony a Tisza vízállása, megnyitják a ludvári zsilipet és a Holt-meder fölös vizét beengedik a Tiszába. Nincs szükség tehát arra, hogy a vizet mesterségesen uton cseréljük ki, megteszi azt a természet maga, minden beavatkozás és költség nélkül. A Holt-meder mélysége is megfelelő. Egy baj azonban mégis van, még pedig az, hogy a Holt-Tisza partjának egyrésze nem a városé, hanem magántulajdon. Ez a nehézség azonban nem áthidalhatatlan, az érdekelt birtokossal meg lehet egyezni.

— Ha ilyen rendben van minden, mi szükség a földművelésügyi miniszter halászati szakértőjére? — kérdeztük a polgármestert.

— A dolog úgy áll, hogy a halastó speciális berendezéseket kíván. Így például a különböző kora halivadékok számára külön medencék szükségesek. A medencék elkészítésének a módját kérdezzük meg majd a halászati szakértőtől és egyéb utbizgatásokat is kérünk majd tőle.

— Aztán lesz valami ebből a kétségtelenül szép tervből — kérdeztük végül a polgármestert.

— Az a jövő titka. Minden attól függ, mit mond majd a szakértő. Milyen berendezéseket, beruházásokat kíván és — ami a legfontosabb — kívánságainak teljesítéséhez mennyi pénz kell?

A szegedi pincérek a százalékos rendszer bevezetését követelik.

Szeged, május 8. (Saját tudósítónktól.) Nem hat az újdonságok erejével az a tény, amikor ezekbe a sorokba ismételtelen azt írjuk le, hogy a szegedi pincérek nagy nyomorban vannak. A mai nehéz gazdasági viszonyok közepette, — amikor minden az aranyparitás felé tör, csak az alkalmazottak fizetése nem — a borbélymunkásokon kívül a legrosszabbul a pincérek vannak fizetve. Nem kell messzire néznünk, amikor már az első látásra megállapíthatjuk, hogy az egykor fényes frakkos, szmokkingos, kemény-fényes plaszttronos pincérek rongyos ruhában, kékből, feketében járnak, cipőjük sokszor foltozott, arcuk sápadt, becsett, testük az éhségtől sovány.

Nem kell ezt tovább indokolnunk akkor, amikor egy kávéházi pincérnek havi fizetése nem kevesebb száztízezer koronánál, egy éttermi pincérnek pedig nem kevesebb a havi fizetése hetvenezer koronánál. A fizetésekben levonásba kerül 23—26 ezer korona betegségélyződíj és 7—9 ezer korona adó, úgy, hogy egy pincér elsején nem kap többet 75—80 ezer koronánál. Az éttermi pincérnél ehhez a fizetéshez még hozzájárul az ebédkoszt is. A kávéházi pincérek borraivalókból naponta 25—30 ezer koronát, az éttermiek pedig 10—12 ezer koronát keresnek, úgy, hogy a kávéházi pincérek keresete havonként a legjobb esetben kilencszázzezer—egymillió korona, míg az éttermieké, a koszton kívül háromszázzezer—háromszázötvenezer korona. Nyilvánvaló, hogy olyan fizetésből még egy egyedül álló, legkisebb igényű ember sem tudja megvásárolni mindennapi kenyerét, arról pedig nem is lehet beszélni, hogy egy öt tagból álló munkáscsalád az éleltenntartásához szükséges legminimálisabb közszükségleti cikkeket meg tudja vásárolni.

A pincérek ezen a „fizetésen” kívül — az éttermiek a „fizetésen” és a koszton kívül — semmit sem kapnak a kávéházaktól, illetve vendéglősöktől, nem kapnak a kiszolgáláshoz célszerű ruhát, amit pedig a boldog béke idejében, majdnem mindegyik munkaadó adott fél évenként. Alig van egy-két olyan szegedi üzem, amely munkásainak rövid fehér kiszolgáló kabátot adna, hogy így a pincérek, legalább

egyetlen ruhájukat kimélik. Az a fehér kabát — amelyet csak egy-két üzem ad — különben higiénikus is, gyakran mosható és így a nagy forgalomban a vendég legalább tiszta kabátban kapja meg rendelt ételét. A szegedi pincérek legnagyobb része ma már ott tart, hogy nem sokára ki kell állania a munkából, mert egészen lerongyolódva, szakadt ruhában mégsem lehet a kávéházakban és az éttermekben dolgozni.

A szegedi pincérek összessége most végső nyomorúságában határozott, komoly lépésre szánta el magát. A pincérek egyhangulag követelik, hogy át kell sürgősen térni a régióta kívánt, de eddig még meg nem valósított, úgynevezett százalékos rendszerre. El kell törölni a megszegényítő, lealázó borraivalót, amellyel mindig ki vannak szolgáltatva a vendégek kényének-kedvének, akik pedig mindenben méltányolják a paritást, csak ebben nem. A pincérmunkások munkáját is végre tisztességesen kell megfizetni, nem alamizsnát kell nekik adni, hanem tisztességes munkabért.

A pincérek erre csak egyetlen módot tudnak, a százalékosrendszer bevezetését és a borraivaló eltörlését. Követelik a kiszolgált éttelek ára után a tíz százalékot, amelyel minden nap egyenlően osztanának fel az összes pincérek között. Egyenlő részt kapna az eddig sokkal jobban dotált fizető-pincér is.

Ez a mozgalom most — nem úgy, mint a múltban — igen komoly méreteket ölt. A pincérek küldöttségileg akarják fölkeresni mindazokat a hatóságokat, amelyeknek fellépésétől valami eredményt lehet várni. Egyébként a pincérek élénk propagandát fejtenek ki a közönség körében is a százalékosrendszer mellett, valamint a főnökök körében is. Remélhető talán, hogy most már a szegedi kávéosk és vendéglősök nem fognak elzárkózni ettől a jogos kéréstől és az erkölcsi presszió alatt be fogják üzemükben vezetni a százalékosrendszert, anélkül, hogy ennek terheit a közönségre hárítanák át, mert ezt meg lehet nélkül is tenni.

Epilógusként jegyezzük meg ide, hogy a boldog béke idejében egy fekete-kávé 32 fillér volt, ma — 3700 korona, egy sertéssült 120 fillér volt, ma — 18.000 korona. Ezzel szem-

ben egy pincérnek a boldog békében 40 korondja volt, borraivaló nélkül. Ha csak az aranyparitás felét is vennénk, akkor is a pincérnek négyszázötvenezer koronát kellene kapnia, a fekete-kávé ára pedig jóval túl van az aranyparitás felén... Nem lehet mást tenni: el kell törölni a borraivalórendszert és be kell vezetni a százalékosrendszert.

Érdekes ügyeket tárgyal Makó város májusi közgyűlése.

Makó, május 8. (Saját tudósítónktól.) Makó város e hó 12-én tartja rendes havi közgyűlését. A város tanácsa csüförtökön foglalkozott a közgyűlés elé kerülő ügyekkel és egyikben másikkban igen érdekes, figyelemreméltó álláspontot foglalt el.

Az aszfaltozás házikezelésbe való vételére *Szabó* Imre városi főmérnök tett javaslatot. Az utolsó közgyűlés 50 millió koronát szavazott meg aszfaltjavítási célokra, amely a Magyar Aszfalt R.-T.-gal lett volna elvégeztetendő. A főmérnök azonban bizonyította a házikezelés előnyeit. A város venne *Herzl* József vállalkozótól két kazánt 20 métermázsza buzáért, fél vagon cementet hatmillió koronáért és egy vagon fát négy és fél millióért. Szerszámokra négy millió, munkadíjra pedig 25 millió korona kellene s így az 50 millió elégséges. Azonkívül a városnak megmaradnának a kazánok és a szerszámok és a munkát részletekben is végeztetheti, amikor éppen futja a pénztárából. A tanács a főmérnök tervének látható előnyeit méltányolva, a házikezelést javasolja a közgyűlésnek.

Az utcakeresztelésnél már nekezebben boldogult a tanács. *Dobcsi* László képviselő indítványozta, hogy a Püspök-kertet *Horthy* Miklósról, a nyitandó utcák egyikét *Tarnay* Ivor alispán, a másikat dr. *Nikelszky* Jenő polgármester nevére kereszteljék el. Egy másik képviselő a harmadikat dr. *Könyves-Kolonics* József nevével óhajtja diszíteni. Az elnöklő *Göröcs* Péter h. polgármester megjegyezte, hogy a Hősök-emlékműve esetleg a püspök-kerti parkba kerül s így a Hősök-tere volna stilszerű. A főmérnök viszont megállapította, hogy az új utcák igen rövidnek lesznek s más utcáknak a folytatásai, melynek nevét is viselhetik. A kérdésen még rágódtak egy ideig a tanács tagjai, aztán úgy határozak, hogy az egész teret *Horthy* Miklóstérnek keresztelje el a közgyűlés, az utcáknak azonban most hagyjanak békét, talán majd később.

Aztán elősiklott Makó tengeri kigyója, a piacrendezés. A piacrendező bizottság javaslata és *Lélek* István ipartestületi elnök indítványa voltak az alap, melyen a vita megindult. Végül is konstátálta a tanács, hogy komoly rendezésről szó sem lehet, de a paprikások és szabók elhelyezését javasolja. Eöbbsiek a Fő-ter baloldalára, utóbbiak a jobboldalra kerüljenek a csizmakészítők után. A sertéspiacot pedig, mivel a miniszter már másodszor visszautasította a piacnak a Návay Lajos-terre való behozatalát, a Kossuth-utca-ba helyezték, amely kövezett és vízvezetékekkel el van látva.

Herzl József vállalkozó uzsoda-, illetőleg korcsolyapályát akar létesíteni. A telken azonban csatorna megy keresztül és kéri a várost, hogy ezt beboríthassa és vele megnagyobbíthassa a területet. A tanácsnak elvileg semmi kifogása nem volt az egész terv ellen, mert Makó ezáltal a város belsejében jutna uszodához, télen pedig korcsolyapályához. Azonban ehhez a vízjogi hatóság beleegyezése is kell.

Igy közgyűlés előtti rendesen megmozdulnak a kémyseprők is. Most is beállítottak és kéri, hogy alapdíjukat 600-ról 1500 koronára emelje a város. A tanács sokalta ezt és 1000 koronát javasolt. Azonkívül méltányosan föl-emelik a különféle mellékmunkák díjait is.

A Makói Torna-Klubnak tribünépítésre engedélyt adott a tanács. Aztán az utcai számtáblákkal foglalkoztak, mivel azok sok házról hiányzanak. A város főügyésze szabályrendeletet készített, amely kimondja, hogy aki a felszólítást követő 30 nap alatt nem pótolja a hiányt, ezt a hatóság végezteti el a háztulajdonosok költségére.

Jószívűséget is gyakorolt a tanács. A hónapszamosok díját havi 175 kg. buzáról 200 kg.-ra emelte. A nős munkások 225 kg. helyett 250 kg.-ot kapnak, ha a közgyűlés is úgy akarja.